

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Development of the Learning Activity Packages to Enhance
Analytical Thinking Ability and Learning Achievement
on Economics Substance for Mathayom Suksa 1

ผู้วิจัย นางสุพัตรา ราชวัตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร บุญไช้

Researcher : Mrs. Suphattra Rachawat;

Thesis Advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Bhombhong Jomhonghibhat

(2) Asst. Prof. Dr. Prayoon Boonchai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอุ่มเหม้าประชาสรรค์ ได้มาจากการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 ชุด 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบปรนัย 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ประสิทธิภาพของนวัตกรรม และการทดสอบค่าที่ t-test ชนิด Dependent Samples

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.88/80.50 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับพอใจมาก

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to develop the learning activity packages to enhance analytical thinking ability and learning achievement on economics substance for Mathayom Suksa 1 with criteria of 80/80, 2) to compare the analytical thinking ability of student prior and after learning with the learning activity packages to enhance analytical thinking ability and learning achievement on economics substance for Mathayom Suksa 1, 3) to compare the learning achievement on economics substance of Mathayom Suksa 1 students prior and after learning with the learning activity packages to enhance analytical thinking ability and learning achievement on economics substance for Mathayom Suksa 1, and 4) to study the students' satisfaction toward the learning activity packages to enhance analytical thinking ability and learning achievement on economics substance.

The sample was a group of 40 Mathayom Suksa 1/5 students in the second semester of the year 2011 at Ummaoprachasan School selected by cluster random sampling technique.

The equipments used in this research were 1) the learning activity packages to enhance analytical thinking ability and learning achievement on economics substance for Mathayom Suksa 1 with 6 sets, 2) an achievement in analytical thinking ability test, 3) an achievement in learning achievement on economics substance test, and 4) the satisfaction survey for the learning activity packages to enhance analytical thinking ability and learning achievement on economics substance for Mathayom Suksa 1 students with 5 scales according to Likert Scale. The data were analyzed through mean, percentage, standard deviation and t-test.

The results were as follows:

1. The effectiveness of the learning activity packages to enhance analytical thinking ability and learning achievement on economics substance for Mathayom Suksa 1 was 80.88/80.50 which was higher than the 80/80 criteria.

2. The student posttest scores on using the learning activity packages to enhance analytical thinking ability and learning achievement on economics substance for Mathayom Suksa 1 was higher than that of pretest scores at the .01 level of significance.

3. The analytical thinking ability of students posttest scores on using the learning activity packages to enhance analytical thinking ability and learning achievement on economics substance for Mathayom Suksa 1 was higher than that of pretest scores at the .01 level of significance.

4. The students' satisfaction towards the learning activity packages to enhance analytical thinking ability and learning achievement on economics substance for Mathayom Suksa 1 was at the high level.

ภูมิหลัง

โลกในยุคปัจจุบันกำลังอยู่ในเวลาช่วงที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สภาพเศรษฐกิจ และสังคมได้เปลี่ยนแปลงเป็นสังคมข่าวสารข้อมูลมีการแข่งขันระหว่างประเทศต่างๆ มากขึ้นในทุกๆ ด้าน การที่ประเทศชาติใดจะอยู่ร่วมกับสังคมโลกได้นั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนที่จะต้องมีความสามารถในการคิดอย่างไตร่ตรองรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับสามารถเลือกรับข้อมูลที่มีประโยชน์ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพทันกับการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลที่เกิดขึ้นเพราะความรู้และวิธีการแก้ปัญหาที่ใช้ได้ผลในวันนี้ อาจล้าสมัยใช้ไม่ได้ในอนาคต ปัจจัยที่เสริมสร้างคุณภาพของประชาชนให้มีลักษณะดังกล่าวคือ การจัดการศึกษา ที่ส่งเสริมพัฒนาความสามารถทางการคิด ให้แก่ประชาชน เพราะความสามารถทางคิด จะช่วยให้ประชาชนสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้ด้วยตนเองเต็มตามศักยภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2545, หน้า 5) เช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พุทธศักราช 2550-2554 ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพของประชาชน ผ่านการจัดการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนได้เต็มศักยภาพเป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์ ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมี

ความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2550, หน้า 1-3) หรือการศึกษาของไทยในปัจจุบันได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่ครอบคลุมพฤติกรรม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และด้านกระบวนกร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ประกอบด้วย มาตรฐาน 2 ข้อคือมาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการเศรษฐกิจอย่างพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 150)

การคิดวิเคราะห์ เป็นวิธีคิดที่ทำให้ผู้คิดมีความชำนาญในการคิด สามารถก่อให้เกิดผลผลิตทางปัญญาที่ดีกว่าและสามารถประเมินผลงานทาง ด้านสติปัญญาได้ดี ส่งผลให้การกระทำด้านต่างๆ มีเหตุผลดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งทางด้านการค้าเงินชีวิตและการทำกิจการงานทั้งหลาย สมองมีศักยภาพในการคิดและเรียนรู้ โดยการ

ทำงานของเซลล์สมองในส่วนต่างๆ ทำให้สมองมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้จากธรรมชาติ สามารถเก็บเกี่ยวข้อมูลรอบตัววิเคราะห์และสร้างความรู้ขึ้นใหม่ได้นั้นคือการเกิดความคิดกระบวนการคิด และความคิดขึ้นในสมอง หลังเกิดความคิดก็มีการคิดค้นและมีผลผลิตเกิดขึ้น (วีระ สดสังข์, 2550, หน้า 25) จากการรายงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 (พุทธศักราช 2549-2553) โรงเรียนอ้อมเหมาประชาสรรค์ ตำบลอ้อมเหมา อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2553 พบว่า ในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และวิสัยทัศน์อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐานอื่นๆ (โรงเรียนอ้อมเหมาประชาสรรค์ กลุ่มงานพัฒนาวิชาการ, 2549, หน้า 11) แล้วพบว่านักเรียนทั้งประเทศมีปัญหาด้านการคิดวิเคราะห์ ตามมาตรฐานที่ 4 (วีระ สดสังข์, 2550, หน้า 9) หากนักเรียนอยู่ในขั้นต้องปรับปรุงแก้ไข ครูจะต้องดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ นักเรียนแต่ละคนผ่านแต่ละช่วงชั้น แต่ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่สะท้อนผลการประเมินนั้น ครูยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ศาสตร์แห่งการคิดวิเคราะห์ รูปแบบการจัดกิจกรรมการคิดวิเคราะห์ การคิดวิเคราะห์ จึงเป็นกระบวนการทางปัญญาที่มีคุณค่าของมนุษย์เป็น ความคิดที่เต็มไปด้วยสาระมีคุณภาพโดยแสดงออก มาในลักษณะของการให้เหตุผลและการตัดสินใจสิ่งต่างๆ ด้วยความสมบูรณ์เพียงพร้อมทางด้านสติ ปัญญา การคิดวิเคราะห์ จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งสำหรับการสร้างความเจริญทั้งแก่บุคคลและวิทยาการต่างๆ ในทุกๆ สาขา

ปัจจุบันผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนรับผิดชอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอ้อมเหมาประชาสรรค์ ได้พบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสาระ เศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่ศึกษาถึง พฤติกรรมของมนุษย์และสังคมในการเลือกใช้ทรัพยากรที่

มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อผลิตสินค้าและบริการรวมทั้งการ จำหน่ายจ่ายแจกสินค้าและบริการนั้นๆ ออกไป เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดให้ เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด มีเนื้อหาที่เข้าใจ ยากนักเรียนไม่สามารถ มีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ฝึกปฏิบัติ เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ทำให้นักเรียน ไม่สนใจ และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนเศรษฐศาสตร์ จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจัดเนื้อหาและกิจกรรม การเรียนสอนที่หลากหลาย และเหมาะสม สามารถดึงดูด ความสนใจ ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยชุด กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบไปด้วย คำชี้แจง จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา เรียงจากง่ายไปหายาก สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ และวิธีการเรียน ที่กำหนดไว้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนชัดเจน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระ เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นเพื่อหาประสิทธิภาพ และศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว และนำ ผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 5 ห้องเรียน รวมนักเรียน 200 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 จำนวนนักเรียน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ซึ่งโรงเรียนอู่เม้าประชาสรรค์ มีการจัดชั้นเรียนแบบคณะผลการเรียนและคุณลักษณะของนักเรียนในแต่ละห้องมีคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 ชุด โดยสร้างเป็นเอกสาร 2 ประเภท คือ

2.1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน

2.1.2 คู่มือครูประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม ทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยใช้เวลาดทดลองรวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง และได้ดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ปฐมนิเทศนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ทำการทดลองก่อนเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3. ดำเนินการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยชี้แจงและอธิบายวิธีการโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้นักเรียนเข้าใจ

3.2 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยใช้เวลาในการสอนตามเวลาเรียนปกติ จำนวน 20 ชั่วโมง นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายกิจกรรมในแต่ละชุด ชุดละ 10 ข้อ และเป็นคะแนนระหว่างเรียน

4. ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกันกับก่อนเรียน

5. นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ทดสอบสมมติฐานและหาค่าคะแนนรวมเฉลี่ย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

7. นำข้อมูลมาสรุปและอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 สมมติฐานข้อที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 และค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 สมมติฐานข้อที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ t-test (Dependent Samples) ค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 สมมติฐานข้อที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ t-test (Dependent Samples) ค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 สมมติฐานข้อที่ 4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเป็นการหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับเกณฑ์ เช่น ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปอยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสังเกตและสัมภาษณ์ ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นประเด็นและหัวข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

2.3 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ (IOC)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ใช้ t-test แบบ Dependent Sample

3.2 การหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.88/80.50 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังจากที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลัง จากที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีความพึงพอใจมากต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดต่อผู้เรียนต่อไป

1.2 ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรศึกษาคู่่มือ แผนการจัดการเรียนรู้ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุดอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เข้าใจกิจกรรมที่ปฏิบัติ

1.3 ครูผู้สอนควรเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้พร้อมก่อนที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เครื่องเล่นเทป เทปเพลง วิดีทัศน์ เครื่องฉาย วิดีทัศน์ แผ่นภาพ เกม เพลง

1.4 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งไม่อาจสอนแทนครูได้หมด ดังนั้นครูควรสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ให้เกิดขึ้นพร้อมกับการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และครูควรดูแล เอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด คอยอำนวยความสะดวกช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นักเรียน เสริมแรงเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.5 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 เนื่องจากเน้นการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มและเรียนรู้โดยการปฏิบัติกิจกรรม การสร้างสรรค์ผลงานกลุ่ม ทำให้พบปัญหา นักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่ม ขาดความรับผิดชอบในงานที่กลุ่มมอบหมายให้ปฏิบัติอีกทั้งทำงานไม่เป็นระบบ ครูผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญ และแก้ปัญหานักเรียนในด้านพฤติกรรมดังกล่าว โดยใช้ทฤษฎีการเสริมแรงทางบวก และการวางเงื่อนไขแบบการกระทำหรือครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

1.6 ในการจัดกิจกรรมกลุ่ม ครูผู้สอนต้องคอยกระตุ้น และเสริมแรงนักเรียนอย่างทั่วถึงเพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม

1.7 การกำหนดเวลาของกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญมาก เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ จะต้องดำเนินการแบบต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นจะต้องกำหนด เวลาที่เหมาะสมกับแต่ละกิจกรรม เพื่อจะได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและราบรื่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาและศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระเศรษฐศาสตร์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรพัฒนาและศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่นๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เช่น พระพุทธศาสนา เศรษฐศาสตร์ หน้าที่พลเมืองหรือเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่นๆ

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลุ่มทดลองในโรงเรียนอื่นฯ เพิ่มขึ้นเพื่อที่จะได้ทราบผลการใช้ในระดับที่กว้างขึ้น

2.4 ควรศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดย วิเคราะห์ ความสามารถในการแสวงหาความรู้ ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อตัวแปรด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการสรุปความรู้ ความคงทนในการเรียนรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการคิด ทักษะกระบวนการกลุ่ม ทักษะกระบวนการทำงาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- โรงเรียนอู่หม่าประชาสรรค์. (2551). *หลักสูตรโรงเรียนอู่หม่าประชาสรรค์ พุทธศักราช 2551 (ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)*. นครพนม: โรงเรียนอู่หม่าประชาสรรค์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). *พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 3*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วีระ สุตสังข์. (2550). *การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). *แนวทางการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.